

Східноєвропейський університет

вул. Нечуя-Левицького, 16, м. Черкаси, 18036, Україна
тел.: /0472/ 64-70-55 факс: /0472/ 64-73-00;
e-mail: cim@cim.ucl.net; www.suem.edu.ua

Міжнародна науково-методична конференція

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна академія державного управління при Президентові України
Академія муніципального управління м. Київ
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту
Білоруський державний університет ім. М. Танка
Католицький університет (м. Ліль, Франція)
Польська вища школа підприємства і соціальних наук (м. Оувток)

Державне управління та місцеве самоврядування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення

Збірник тез доповідей

Міжнародна науково-методична конференція

20 жовтня 2011 року

Черкаси 2011

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національна академія державного управління при Президентові України
Академія місцевих управлінь (м. Київ)
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту
Білоруський державний університет ім. М. Тарка
Католицький університет (м. Лілля, Франція)
Польська вища школа підприємства і соціальних наук (м. Огюж)

Державне управління та місцеве самоврядування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення

Збірник тез доповідей

Міжнародна
науково-методична конференція

20 жовтня 2011 року

Черкаси
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту
2011

УДК 351.82:338.24
ББК 66.033.141
Д 36

Генеральний голова конференції:

Айвазов Руф Аметович – д. т. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії СРСР, академік ІА України, президент Східноєвропейського університету економіки і менеджменту (СУЕМ).

Члени програмного комітету:

Кавраїва П. Л. – к. т. н., професор, ректор СУЕМ;
Гамил П. І. – д. н. держ. упр., доцент, перший проректор СУЕМ;
Бакрменко В. Д. – д. н. держ. упр., професор;
Корещак М. Х. – д. н. держ. упр.;
Клима В. М. – д. н. держ. упр., професор;
Одарак С. О. – міський голова м. Черкаси;
Тимошенко Ю. В. – заступник голови Черкаської ОДА.

Члени організаційного комітету:

Оксьом І. Г. – к. ю. н., доцент, директор Інституту державного управління та права СУЕМ – голова;
Черкашина Т. В. – к. ю. н., заступник директора Інституту державного управління та права СУЕМ – заступник;
Ус М. Ф. – д. т. н., професор, проректор з наукової роботи СУЕМ – заступник;
Молодцов О. В. – д. н. держ. упр., професор Інституту державного управління та права СУЕМ;
Гордуз М. О. – к. ю. н., доцент, завідувач кафедри права Інституту державного управління та права СУЕМ;
Товстоляк Л. М. – к. т. н., доцент кафедри права Інституту державного управління та права СУЕМ – відповідальний секретар організаційного комітету.

Державне управління та місцеве самоврядування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : збірник Д 36 : тез доповідей учасників Міжнародної науково-методичної конференції, Черкаси, 20 жовтня 2011 р. – Черкаси : СУЕМ, 2011. – 144 с. – [Укр., рос., англ. мови].

ISBN 978-966-7812-39-3

Матеріал конференції висвітлює теоретичні та прикладні питання наукової діяльності у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Збірник рекомендується для студентів, аспірантів, викладачів, науковців, а також фахівців-практиків, які цікавляться питаннями державного управління та місцевого самоврядування в Україні у сучасних умовах.

Матеріали конференції освідомлюють теоретичні та практичні питання наукової діяльності в сфері державного управління та місцевого самоврядування. Збірник рекомендується для студентів, аспірантів, викладачів, а також фахівців-практиків, які цікавляться питаннями державного управління та місцевого самоврядування в Україні у сучасних умовах.

УДК 351.82:338.24
ББК 66.033.141

Редакція збірника не несе відповідальність за якісний зміст і оформлення авторських статей (стилістика, орфографічні помилки тощо).

ISBN 978-966-7812-39-3

© Колектив авторів, 2011
© Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2011

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

Керівник секції: д. ю. н., проректор Українського державного університету фітнесу та міжнародної торгівлі Заросило В. О.

Заступник: к. ю. н., професор, завідувач кафедри права Інституту права Гардуз М. О.

<i>Величко М. О.</i> Розвиток органів місцевого самоврядування України в контексті Європейської хартії місцевого самоврядування	5
<i>Гурманська О. І.</i> Місцеве самоврядування та громади: питання співпраці і ефективної взаємодії	6
<i>Кученко В. І.</i> Становлення місцевого самоврядування в Україні	9
<i>Манжула А. А.</i> Конституційно-правовий статус органів місцевого самоврядування, щодо охорони громадського порядку	11
<i>Задонний М. Т., Медвідь Ф. М., Медвідь М. Ф.</i> Державне управління та місцеве самоврядування в Україні: політико-правові засади генези і становлення	12
<i>Молодцов О. В.</i> До питання про співвідношення понять «європейське врядування», «добре врядування», «ефективне врядування» та «належне врядування»	16
<i>Піддубний А. С.</i> Das magdeburger recht als eine stufe der entwicklung vom ukrainischen justizsystem	18
<i>Соболев С. Ю.</i> Рішення місцевих рад як складова механізму забезпечення прав інвалідів	20
<i>Шевченко Т. І.</i> Розвиток сільських територій та сільських громад	21
<i>Десятников І. В.</i> Роль органів місцевого самоврядування в організації найманої праці у сільському господарстві України в кінці ХІХ – на початку ХХ століття	23
<i>Десятников О. В.</i> Місце сільських рад в контролі найму робочої сили у сільському господарстві України в 1920-х роках	24
<i>Товстоляк Л. М.</i> Адміністративно-правове регулювання служби в органах місцевого самоврядування в Україні	26
<i>Хутсий О. В.</i> Актуальні проблеми використання органами місцевого самоврядування нововведень щодо забезпечення надходжень коштів до місцевих бюджетів в умовах дії Податкового кодексу України	30
<i>Смаглій В. А.</i> Актуальні питання вдосконалення діяльності органів місцевого самоврядування	34
<i>Срібна С. В., Ступницький В. В.</i> Історичний генезис у формуванні українського самоврядування	38
<i>Гордуз М. О., Конанець С. М.</i> Світові моделі організації місцевого самоврядування (вивчення світового досвіду)	40
<i>Оксьом І. Г., Підгорний Р. І.</i> Ефективність місцевого самоврядування як чинник сталого розвитку сільських територій	43
<i>Логашенко В. О., Савченко В. М.</i> Визначення напрямів розвитку політики України у сфері місцевого самоврядування	45
<i>Заросило В. О.</i> До питання щодо взаємодії міської та громадськості в охороні громадського порядку	47
<i>Тімашов В. О.</i> Державне управління та місцеве самоврядування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення	50
<i>Тімашова В. М.</i> Майбутнє – за муніципальною міліцією	52

СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Керівник: к. ю. н., директор Інституту державного управління та права

Східноєвропейського університету Оксфам І. Г.

Заступник: к. і. н., доцент кафедри права публічного Товстова Л. М.

<i>Біленчук П. Д., Задонний М. Т.</i> Методологічні орієнтири у вирішенні управлінських проблем в сфері запобігання та протидії злочинності.....	55
<i>Болотов О. А.</i> Стан кадрової політики у сфері державного управління виборчим процесом в Україні.....	57
<i>Бушкова В. В.</i> Sharing of power between u.s. national and state governments.....	59
<i>Сущик З. М., Бобир Ж. М.</i> Комунікативно-когнітивний підхід при вивченні іноземної мови державними службовцями.....	60
<i>Воробітов В. В.</i> Особливості інформації, що складає лікарську таємницю.....	61
<i>Кудченко Д. М., Зачосова Н. В.</i> Законодавчі новели валютного кредитування споживачів в Україні.....	64
<i>Музика А. Д.</i> Шляхи оптимізації діяльності органів влади з надання адміністративних послуг.....	66
<i>Панюк Т. П.</i> Роль формальних інститутів ринку праці у розвитку національної економіки.....	68
<i>Первачів І. А.</i> Напрями кримінально-правової політики у боротьбі зі злочинністю.....	69
<i>Петикова В. П.</i> Проблеми та перспективи підготовки юристів-менеджерів у вищих навчальних закладах України.....	72
<i>Хомелко М. О.</i> Роль кримінально-правових засобів у протидії негативним проявам у сфері економіки.....	74
<i>Задонний М. Т., Христюк С. В.</i> Свідчий експеримент історія та організація його проведення.....	77
<i>Цильова І. П.</i> Державне регулювання ринку землі в Україні.....	79
<i>Черкашина Т. В.</i> Самопознання як спосіб предупредження розвитку корупції в системі вищого образования.....	80
<i>Оксфам І. Г.</i> Державне управління соціальною сферою: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення.....	83
<i>Яценко С. Л.</i> Правовий захист дітей складова національної безпеки України.....	85
<i>Торкало Ю. С.</i> Використання досвіду діяльності правоохоронних органів країн Європейського Союзу.....	88
<i>Ткач А. В.</i> Управлінське рішення як форма діяльності місцевих державних адміністрацій.....	90
<i>Біленчук П. Д., Задонний М. Т.</i> Автоматизація, комп'ютеризація, інформатизація судової системи України.....	92
<i>Задонний М. Т., Шаповал Я. В.</i> Злочинність: наукова дискусія та реальність.....	95
<i>Коваль В. В., Гладка Л. І.</i> Проект інформаційного інжинірингу управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації.....	97
<i>Біленчук П. Д., Задонний М. Т., Ткачук В. В.</i> Управлінські засади використання засобів пізнання для підготовки фахівця у сфері правосуддя та судочинства.....	100
<i>Задонний М. Т.</i> Проблеми нормотворчості у державному управлінні.....	105
<i>Гордуз М. О., Кононець Є. М.</i> Соціальна профілактика – як частина профілактичної діяльності суспільства.....	106
<i>Гордуз М. О., Кононець Є. М.</i> Взаємодія економічного, політичного і правового підходу в кримінальній правотворчості.....	108

<i>Гордуз М. О., Кононець Є. М.</i> Глобалізація світової економіки і інтернаціоналізація корупції (ознаки причини виникнення).....	109
<i>Чудасова І. Б.</i> Організаційні форми інноваційних структур та їх державний підтримка.....	111
<i>Ус Г. О.</i> Роль інформаційних бар'єрів у державній політиці управління знаннями.....	113
<i>Шнак Ю. В.</i> Особливості державного регулювання аграрного сектора економіки.....	115
<i>Гаврицький В. Д.</i> До питання визначення поняття корупції та протидії її проявам в Україні.....	119

СЕКЦІЯ 3. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

Керівник: к. ю. н., професор кафедри теорії та історії держави і права Задонний М. Т.

Заступник: заступник завідувача кафедри права публічного Маринич Л. В.

<i>Коклюк А. О.</i> Соціальне партнерство як державна політична ідеологія у галузі управління кадрами.....	121
<i>Демченко С. О., Нікітенко С. І.</i> Лідерство в процесі державотворення.....	122
<i>Сриба С. В., Ступницький В. В.</i> Історичний генезис у формуванні українського самоврядування.....	124
<i>Засуляк В. І.</i> Ефективність державного управління у сфері забезпечення національної безпеки.....	125
<i>Козлова О. О.</i> Інституційні засади української держави періоду гетьманування П. П. Скоропадського.....	129
<i>Маринич Л. В.</i> Молодіжна громада як адміністративно-територіальна одиниця XVIII - поч. XX ст.....	130
<i>Норенко С. І.</i> Аналіз характеру співвідношення і взаємодії виконавчої влади з іншими гілками державної влади в державному управлінні.....	132
<i>Прокопенко В. В.</i> Проблеми та шляхи забезпечення економічної безпеки України.....	134
<i>Біленчук П. Д., Задонний М. Т.</i> Організаційно-управлінські засади реалізації ідеї правової держави в Україні.....	136
<i>Білик С. О.</i> Пріоритети народу як засади діяльності державної влади.....	138
<i>Сиворова О. Л.</i> Local government budgeting.....	142

світі витрачається понад 80 млрд. доларів США, що значно перевищує річний Державний бюджет України.

У своєму бюлетені Міжнародна громадська організація Транспаренсу Інтернаціонал («Міжнародна прозорість») визначила: «Феномен „корупція“ носить глобальний характер. Вона стала звичним явищем у багатьох провідних промислових державах, багатство і елітне становище, традиції яких дозволяють, однак, приховати розмах величезної шкоди, яка наноситься корупцією соціальній та гуманітарній сфері. Корупція широко розповсюджена вже і в країнах, що розвиваються, в країнах Східної Європи і Центральної Азії, які переживають у даний час процес трансформації центральних систем. Немає таких країн, будь вони багаті чи бідні, які могли б претендувати на виключну чистоту».

У країнах, де корупція поширена значною мірою, вона із соціальної злочинності перетворюється на правило і виступає звичним засобом вирішення проблем, стає нормою функціонування влади і способом життя звичайної частини членів суспільства. У країнах, де корупційні правопорушення зустрічаються порівняно рідко, вона у громадській свідомості асоціюється з великим злом для держави та її громадян. На жаль в Україні корупційні правопорушення зустрічаються на кожному кроці.

Корупція становить суттєву загрозу як економічно розвинутим країнам з традиційно міцними засадами демократії, так і для країн, які переживають економічну і соціальну кризу і лише стають на шлях демократії.

У сучасному світі корупція є однією з основних соціальних проблем. Для багатьох держав вона є питанням виживання: від вирішення цієї проблеми значною мірою залежить, якщо не саме існування держави, то щонайменше стратегічний напрям її економічного, політичного та матеріального розвитку. На наш погляд, такою вона є і для України, як і для більшості країн СНД. Ще на початку 1995 року тодішній Президент України Л.Д. Кучма наголошував, що «...сьогодні для України боротьба з „д'ятою владою“ має першочергове значення для забезпечення національної безпеки і навіть пов'язана з проблемою нашого виживання». Перший заступник Міністра внутрішніх справ України того часу Ю.О. Ващів у своїй публікації «Владою закону – проти „д'ятої влади“ від 6 березня 1996 року в часописі МВС України «Іменем Закону», хоч і в лапках, але корупцію і організовану злочинність назвав „д'ятою владою“. Аналіз соціально-економічної ситуації дає підстави стверджувати, що сьогодні ця проблема для нашої держави є не менш гострою.

Проблеми протидії корупції в Україні за своїм змістом багато в чому збігаються з аналогічними проблемами в інших країнах, особливо в країнах колишнього Радянського Союзу. Такий збіг обумовлюється однаковою соціальною сутністю корупції як королі влади, яка полягає у зловживанні службовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування владою або посадовим становищем у корисливих або інших особистих інтересах. Не дивлячись на відмінності в державному устрої, однаковими для всіх країн залишаються передумови корупції – недосконалість механізму реалізації владних повноважень, прагнення наділений владою суб'єктів скористатися цією владою в особистих цілях (конфлікт публічних і особистих інтересів).

Кожна країна намагається знайти свою оптимальну лінію протидії корупційним правопорушенням, яка обумовлюється з одного боку станом, структурою та динамікою корупції (корупція неоднорідна в різних країнах – в одних вона найчастіше пов'язана з викраденням чужої власності з використанням службового становища, в інших – одержання хабарів тощо), станом економічного розвитку та особливостями правової системи і культури суспільства, з іншого – конкретним змістом заходів щодо протидії корупції.

В Україні останнім часом проводиться певна робота щодо протидії корупційним проявам. Прийнято новий закон «Про засади запобігання та протидії корупції», декілька Указів Президента України та інші законодавчі акти. Це свідчить, що певні кроки у напрямі боротьби з корупцією робляться, проте результативність їх ще невисока.

Секція 3. Теорія та історія становлення й розвитку української держави та її правової системи

УДК 338.22.021.1

А. О. Кикелаш, к. е. н., доцент кафедри менеджменту Рівненський державний гуманітарний університет

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ДЕРЖАВНА ПОЛІТИЧНА ІДЕОЛОГІЯ У ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ

Політика соціального партнерства поєднує в собі компроміс і угодження інтересів різних соціальних груп шляхом мирних переговорів та взаємних поступок, цивілізоване розв'язання соціальних конфліктів. До основних факторів, що спричинили виникнення соціального партнерства відноситься світова звуково-технічна революція, в результаті якої суттєво підвищилися вимоги до якості кваліфікованої робочої сили, глобалізація ринку праці, демократизація і гуманізація відносин між найвизначнішими працівниками і роботодавцями, прагнення до безконфліктного угодження соціальних відносин між антагоністичними групами і класами суспільства. Ефект згладжування соціальних протиріч одночасно зі стимулюванням робітників до ефективної праці висуває ідею соціального партнерства в основу сучасної соціально-економічної і кадрової політики держави. Виконуючи функції політичної ідеології соціальне партнерство намагається інтегрувати суспільство на базі загальнонаціональних інтересів у руслі державної стратегії з формування і раціонального використання кадрового потенціалу країни.

Основна ідея кадрової політики полягає в проведенні постійних консультацій конфліктуючих сторін, угодженні позицій та в спільному вирішенні такої важливої проблеми, як консолідація українського суспільства на шляху реалізації пріоритетних національних інтересів з метою подальшого розвитку кадрового потенціалу держави. Українське суспільство характеризується суттєвими розбіжностями між існуючою моделлю використання людського потенціалу та потребами ринкової економіки і демократичного суспільства.

Українська кадрова стратегія базується на європейських принципах наукового управління, на чіткому розмежуванні регулятивних і управлінських функцій держави, на засадах сучасної демократії, що передбачає свободу вибору професійної діяльності особи, творчу конкуренцію, гармонію прав та обов'язків. Місія цієї стратегії у соціальному діалозі та партнерстві, рівноправному залученні усіх зацікавлених суб'єктів до процесів формування і реалізації державної кадрової політики, у сучасних концепціях і технологіях управління розвитком людського потенціалу.

Досвід зарубіжних країн свідчить, що ступінь розвиненості соціального партнерства залежить від ряду чинників, а саме: 1) ступеня демократизації управління виробництвом (тобто вирішення більшої соціально-трудових проблем колективами підприємств, розширення прав областей, регіонів і міст); 2) рівня та якості життя населення.

За даними ООН в Україні 80 % населення перебуває на межі бідності, а різниця між доходами найбагатших та найбідніших сягає 40 разів. Для порівняння, в країнах Єврозосою середній показник співвідношення доходів становить 4,8 до 1, у Швеції - 3,5 до 1, в Португалії - 7,3 до 1. Основний прошарок цих країн складає середній клас, який має досить високий рівень життя і тому не схильний до зміни суспільної системи, до перерозподілу власності. В той час як у країнах, що розвиваються, в тому числі і в Україні, таке співвідношення стає причиною незадоволення більшої частини населення, соціальної напруженості та політичної нестабільності.

Міжнародною організацією праці запропоновані головні принципи соціального партнерства: 1) соціальна справедливість; 2) належні умови праці у країні; 3) свобода слова та свобода об'єднання; 4) бідність у будь-якій країні є загрозою для загального добробуту; 5)

усі люди, незалежно від раси, віри та статі, мають право на матеріальний добробут і духовний розвиток в умовах свободи і гідності, сталості в економіці та рівних можливостей, б) сприяння забезпеченню повної зайнятості та підвищення життєвого рівня.

Таким чином, за зміну філософії «випливу та примусу» в управлінні персоналом формується філософія створення кращих соціально-психологічних умов для взаємодії, співробітництва і партнерства всіх членів трудового колективу. Соціальне партнерство і демократизація процесів управління в епоху глобалізації ринкових відносин виступає як загальнодержавна політична ідеологія в галузі праці, яка допомагає зменшити соціальних протаріч, напруженню у суспільстві, кращому використанню знань та вмінь працівників, створенню у колективі підприємства атмосфери співробітництва, взаємодопомоги та взаємодітримки, вміня правдивити в «команді», створення ефекту синергії.

Розкрито сутність соціального партнерства та висловили чинники, що впливають на його становлення як стратегічного напрямку розвитку державної кадрової політики України.

Social partnership is a strategic direction for state personnel policy of Ukraine. In the article were determined factors that influence the formation of state political ideology of social partnership as state political ideology.

Література:

1. Есипова Н. И. Экономика труда и социально-трудовые отношения : учеб. пособ. / Н. И. Есипова. – К. : Колос, 2003. – 464 с.
2. Кириченко О. А. Менеджмент внешнеэкономической деятельности : навч. посіб. / О. А. Кириченко. – 3-тє вид. – К. : Знання-Прес, 2002. – 384 с.
3. Малишова А. Социальное партнерство в Германии / А. Малишова. – Журнал «Отечественные записки». – № 3 – 2003.
4. Проект закону України «Про соціальне партнерство».
5. Стратегія державної кадрової політики України (проект).

УДК 342.26

*С. О. Демченко, к. н. н., доцент,
член-кореспондент Української Академії Академічних наук,
Черкаський обласний центр перепідготовки
та підвищення кваліфікації кадрів, директор
С. І. Нікітенко, завідувач методичного кабінету,
Черкаський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів*

ЛІДЕРСТВО В ПРОЦЕСІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Для українського суспільства в умовах активізації політичної свідомості суспільства, підвищення інтересу до політичного життя, формування потужних політичних сил, становлення більш самостійних та плюралістичних засобів масової інформації – особливий інтерес становить питання ефективності діяльності політичних лідерів, їх професіоналізму, здатності з користю для суспільства виконувати покладені на них обов'язки.

Інтерес дослідників до інституту політичного лідерства існував ще з давніх часів, а в сучасному глобалізованому світі він навіть посилюється. Політичне лідерство є могутнім джерелом і рушійною силою державотворчого процесу. Потреба в ньому лежить в самій сутності, природі людини і суспільства, є способом суспільної самоорганізації, упорядкування суспільно-політичного життя.

Особлива потреба у політичних лідерах і лідерстві виникає в перехідні періоди, на етапах трансформації від однієї політичної системи до іншої, від авторитарних політичних режимів до демократичних, в умовах послаблення механізмів державно-політичного регулювання, лібералізації, соціально-економічних відносин, реструктурування та модернізації суспільства, вироблення нових цінностей, в умовах петрілі політичної культури та свідомості. У цих умовах політичне лідерство часто стає тим інтегративним

чинником, який сприяє збереженню цілісності суспільства, орієнтує його в напрямку розвитку, активізує процес державотворення, фактично легітимізує новий суспільно-політичний лад [1, с. 4].

Політичний лідер це не просто людина, яка керує політичними процесами, здійснює функції по керівництву суспільством, політичними організаціями чи рухом. Політичний лідер – це той, хто може впливати хід подій і направлення політичних процесів. Тому очевидно, що не кожний прем'єр-міністр, монарх, керівник політичної партії, а тим більше парламентарій, стає політичним лідером. Без якісного політичного лідерства не може бути якісного політичного процесу – процесу державотворення. Саме від якості політичного лідерства залежить успіх та розвиток країни.

Політичне лідерство, як феномен політики, вже давно привертає увагу дослідників, ще починаючи з Платона і Аристотеля. Значний вплив на сучасне розуміння політичного лідерства справили погляди Г. Тарда, який намагався довести, що основним законом соціального життя є дотримання масами стереотипів поведінки політичного лідера. Цікаві думки про роль видатних особистостей в історії висловлені Г. Гегелем. Його підхід до розгляду лідерства отримав дальший розвиток у марксизмі. Основоположники цієї аналітичної традиції виходили з того, що і сама поява видатних особистостей, і результати їх діяльності є історичною необхідністю [2, с. 84].

Протягом тривалого часу проблема політичного лідерства була практично виключена з поля зору українських суспільствознавців. Свого роду етапом у цьому постулі став вихід друком у 2003 р. шеститомної фундаментальної праці «Політична історія України. ХХ століття», в якій автори розглядають підходи до інтерпретації політичного лідерства. Протягом останніх років питання політичного лідерства залишається не менш актуальним. Зокрема, науковці досліджують умови, в яких відбувається його становлення, взаємодія із державним управлінням, відношення населення України до політичного лідерства і державного управління і, зрештою, окреслюють основні особливості національного лідерства. Вивченням інституту політичного лідерства в державному управлінні займалися зокрема В. Токовенко, С. Серьогін, О. Крюков, Н. Селотіна, Ю. Кононошева.

Актуальність вивчення ролі лідерів сьогодні в Україні посилюється через нестабільну політичну ситуацію. Демократичне лідерство, яке для більшості країн Європи є нормою, в нашій державі лише утверджується та визначає подальшу перспективу організації політичної влади. На механізми лідерствотворення покладаються важливі функції, як стабілізація політичної системи, активізація впливу громадськості на прийняття політичних рішень, підтримка демократичних цінностей та інститутів.

В рамках щорічних Рішельєвських академічних читань у вересні 2011 року, з ініціатииви Національного агентства України з питань державної служби спільно та Національної академії державного управління при Президенті України, був проведений «круглий стіл» на тему «Лідерство в державному управлінні» [3]. Під час якого учасники читань визначили основні проблеми, які перешкоджають розвитку лідерства на державній службі України, серед яких: недосконалість законодавчої бази, яка недостатньо враховує крайній вітчизняний та міжнародний досвід у сфері розвитку людського потенціалу у сфері державного управління; недостатнє запровадження кращих практик управління персоналом на державній службі; невідповідність ролі і статусу кадрових підрозділів державних органів влади новим потребам сьогодення, та низький рівень ефективності системи професійної підготовки державних службовців. Учасниками читань було внесено детальні пропозиції щодо підсилення кадрового потенціалу державної служби, адже від цього залежить не лише якість політичної влади, а і в цілому суспільний прогрес.

В статті йдеться про політичне лідерство, як рушійну силу державотворчого процесу. Досліджуються основні функції лідерствотворення, пов'язані зі стабілізацією політичної системи, активізацією впливу громадськості на прийняття політичних рішень, підтримку демократичних цінностей

Наукове видання

**Державне управління та місцеве самоврядування:
актуальні проблеми та шляхи їх вирішення**

Міжнародна
науково-методична конференція

Збірник тез доповідей

20 жовтня 2011 року

(Укр., рос., англ. мови)

Головний редактор *І. Г. Овсьян*
Відповідальний за випуск *Л. А. Скварчинська*
Технічний секретар оргкомітету *І. С. Демиденко*
Технічний редактор *О. В. Юрченко*

Підписано до друку 08.10.2011. Формат 60×84/16.
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 8,4.
Тираж 200 прим. Зам. № 10-12.

Надруковано в редакційно-видавничому відділі
Східноєвропейського університету економіки і менеджменту
18036, м. Чернівці, вул. Неза-Левинського, 16; тел. 64-70-55

Свідчення про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 3734
від 17 березня 2010 р.